

# Anonymiserad version

Översättning

C-290/19 – 1

Mål C-290/19

## Begäran om förhandsavgörande

### Datum för ingivande:

9 april 2019

### Domstol som begär förhandsavgörande:

Krajský súd v Trnave (Slovakien)

### Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

12 mars 2019

### Klagande:

RN

### Motpart:

Home Credit Slovakia a.s.

[utelämnas]

[Målnummer]

## BESLUT

Krajský súd v Trnave [utelämnas] [domarnas namn] har i målet mellan klaganden: RN [utelämnas] [födelsedatum, fullständig adress], med hemvist i Šaštín – Stráže, som företräds av JUDr. Vladimír Sidor, advokat, Hlohovec, och motparten: Home Credit Slovakia, a.s., [utelämnas] [organisationsnummer, fullständig adress], med säte i Piešťany, som företräds av: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., med säte i Trenčín, angående [betalning av] ett belopp om 1 932,10 euro, jämte ränta

### beslutat enligt följande:

**Med stöd av 162 § 1 c jämförd med 378 § i Civilný sporový poriadok (civilprocesslagen) vilandeförklaras målet och följande fråga hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande:**

**Ska artikel 10.[2] g i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG tolkas så, att ett konsumentkreditavtal uppfyller kravet i denna bestämmelse, om den effektiva räntan anges i avtalet med ett intervall mellan två värden (från – till) och inte med någon exakt procentsats?**

### Skäl

- 1 Den hänskjutande domstolen ska fatta beslut i överklagandet av den dom genom vilken Okresný súd Senica [utelämnas] [målnummer] den 21 mars 2018 ogillade klagandens yrkande att motparten skulle förpliktas att betala ett belopp om 1 932,10 euro, jämte dröjsmålsränta, för otillbörlig vinst. Klaganden har gjort gällande att motparten gjorde denna otillbörliga vinst när klaganden återbetalade en konsumentkredit som följde av ett kreditavtal. Nämnda avtal innehöll emellertid inte alla de uppgifter som krävs enligt lagen och därmed borde den kredit som beviljades genom avtalet anses ha getts ränte- och kostnadsfritt, så att klaganden var skyldig att endast återbetala kapitalandelen av krediten till motparten. Klaganden hade dock under tiden utöver kapitalandelen betalat ett belopp om 1 932,10 euro till motparten och därför krävde klaganden att motparten skulle återbetala detta belopp.
- 2 Domstolen i första instans beaktade omständigheter som inte har bestritts i överklagandet [Orig. s. 2] eller är omtvistade mellan parterna. Dessa omständigheter kan sammanfattas enligt följande: Den 4 mars 2013 ingick klaganden, i egenskap av kredittagare, och motparten, i egenskap av kreditgivare, ett kreditavtal [utelämnas] [avtalets nummer]. I avtalet fastställdes bland annat följande: Motparten beviljade klaganden ett ospecificerat lån på ett sammanlagt belopp om 3 359,14 euro. Lånet skulle amorteras på 60 månader med ett månadsbelopp om 89,02 euro. Den årliga räntan var 19,62 procent och den effektiva räntan fastställdes till mellan 21,5 och 22,4 procent. Angivandet av den effektiva räntan åtföljdes av en notering enligt vilken ”den exakta storleken på den effektiva räntan är avhängig av datumet för kreditgivningen och kunden samtycker till att kreditgivaren meddelar kunden den exakta storleken på den effektiva räntan efter kreditgivningen”. I avtalet angavs vidare avbetalningarnas förfallodatum. Den första avbetalningen förföll en månad efter datumet för kreditgivningen och de därpå följande avbetalningarna förföll den 15:e i varje kalendermånad. Återbetalningsperioden var på 60 månader. Genom skrivelse till klaganden av den 2 juli 2017 bekräftade motparten att klaganden hade återbetalat krediten i sin helhet. Klaganden hade sammanlagt betalat ett belopp om 5 291,24 euro till motparten för denna kredit.

- 3 Domstolen i första instans slog fast att den kredit som motparten beviljade klaganden var en konsumentkredit i den mening som avses i zákon č. 129/2010 Z. z o spotrebitel'ských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebitel'ov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (lag nr 129/2010 om konsumentkredit och andra krediter och lån till konsumenter och om ändring av vissa lagar), i den lydelse som var tillämplig den 4 september 2013 (nedan kallad lag nr 129/2010), och att kreditavtalet [utelämnas] [avtalets nummer] innehöll samtliga uppgifter som krävs enligt 9 § 2 i lag nr 129/2010. Med hänvisning till EU-domstolens dom av den 9 november 2016 i mål C-42/15, Home Credit Slovakia/Bíróová, fann nämnda domstol att avtalet inte nödvändigtvis måste innehålla uppgifter om de enskilda avbetalningarnas exakta förfalldatum, kreditens exakta löptid eller den exakta fördelningen mellan kapital och ränta hos de enskilda avbetalningarna. Domstolen i första instans fann likaså att den effektiva räntan inte nödvändigtvis måste anges med ett exakt siffervärde och att det skulle vara oproportionerligt att utdöma påföljder mot kreditgivaren, det vill säga motparten, och att anse att krediten har getts ränte- och kostnadsfritt bara därför att den effektiva räntan anges med ett intervall mellan två värden (från – till). Domstolen i första instans slog därför fast att krediten inte kunde anses ha getts ränte- och kostnadsfritt och att motparten inte hade gjort någon otillbörlig vinst genom att erhålla avbetalningar från klaganden på nämnda kredit med det samlade belopp som följde av kreditavtalet.
- 4 I sitt överklagande har klaganden framställt vissa invändningar som den hänskjutande domstolen emellertid inte anser vara av betydelse för den ställda tolkningsfrågan. Dessa gäller nämligen dels frågan huruvida den detaljerade fördelningen mellan kapital och ränta hos de enskilda avbetalningarna ska anges i avtalet, dels frågan huruvida lånets exakta löptid (förfalldatum) ska anges i avtalet. I detta sammanhang påpekar den hänskjutande domstolen att EU-domstolen redan har besvarat dessa rättsliga frågor angående tolkningen av direktiv 2008/48/EG i dom av den 9 november 2016 i mål C-42/15, Home Credit Slovakia/Bíróová, så att dessa omfattas av principen om *acte clair*. Klaganden är emellertid inte av samma uppfattning som domstolen i första instans, det vill säga att det enligt 9 § 2 j i lag nr 129/2010 räcker att den effektiva räntan anges i avtalet med ett intervall [mellan två värden]. En sådan tolkning strider enligt klagandens uppfattning mot den bestämmelse i lag nr 129/2010 enligt vilken konsumenten har rätt att erhålla entydig och specifik information angående den effektiva ränta som beräknas på grundval av de uppgifter som gällde vid tiden för konsumentkreditavtalets ingående. Som stöd för sin ståndpunkt har klaganden även åberopat avgörandena från flera regionala domstolar i Republiken Slovakien. Klaganden har gjort gällande att krediten ska anses ha getts ränte- och kostnadsfritt, eftersom avtalet inte innehåller denna uppgift som är obligatorisk enligt 9 § 2 j i lag nr 129/2010, och att motparten därför är skyldig att återbetala det belopp som klaganden har betalat utöver lånekapitalet.

## II. Unionsrätt och nationell rätt [Orig. s. 3]

5 Vid prövningen av tolkningsfrågorna har den hänskjutande domstolen grundat sig på i synnerhet skälen 19 och 31 samt artiklarna 3 i, 4.2 c, 5.1 g, 10.[2] g och 19 i direktiv 2008/48/EG samt del II av bilaga I till direktivet. Av utrymmesskäl återges här inte dessa bestämmelser ordagrant, eftersom det förmodas att EU-domstolen redan känner till dem.

6 Direktiv 2008/48/EG har införlivats med Republiken Slovakien rättsordning genom lag nr 129/2010, som var gällande vid den tidpunkt då klaganden och motparten ingick avtalet. Följande bestämmelser i nämnda lag (som var gällande den 4 september 2013) är av betydelse i förevarande mål:

1 § 2:

”Med konsumentkredit enligt denna lag menas ett tillfälligt beviljande av medel med stöd av ett konsumentkreditavtal, i form av ett lån, kredit, betalningsanstånd eller ett jämförbart ekonomiskt stöd från kreditgivaren till konsumenten.”

9 § 2 k och l:

”Konsumentkreditavtalet ... ska innehålla följande uppgifter ... :

j) Den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och som beräknas på grundval av aktuella uppgifter vid den tidpunkt då konsumentkreditavtalet ingås; alla antaganden utifrån vilka den effektiva räntan har beräknats ska anges ...”

7 11 § 1:

”Den beviljade konsumentkrediten ska anses ha getts ränte- och kostnadsfritt om

a) konsumentkreditavtalet ... inte innehåller de uppgifter som anges i 9 § 2 a–k ...”

I förevarande mål är även 451 § i Občiansky zákonník (civillagen) (lag nr 40/1964, i dess ändrade lydelse) av betydelse, som i huvudsak lyder som följer:

”1) Den som gör otillbörlig vinst till skada för andra ska återbetala det otillbörligen erhållna beloppet.

2) Med otillbörlig vinst menas en ekonomisk fördel som uppnås till följd av att ett åtagande som saknar rättslig grund eller grundar sig på en ogiltig rättsakt uppfylls ...”

### III. Tolkningsfrågans relevans och skälen till begäran om förhandsavgörande

8 I förevarande mål ska den hänskjutande domstolen meddela avgörande angående klagandens yrkande om återbetalning som har sin grund i otillbörlig vinst i enlighet med 451 § i Občiansky zákonník. Enligt klaganden gjorde motparten otillbörlig vinst, i och med att klaganden fullgjorde alla avbetalningar i enlighet

med kreditavtalet [utelämnas] [avtalets nummer] till ett samlat belopp om 5 291,24 euro. Den kredit som följer av avtalet borde emellertid ha varit ränte- och kostnadsfri enligt 11 § 1 a i lag nr 129/2010, vilket innebär att motparten enbart hade rätt att kräva att [klaganden] skulle återbetala lånekapitalet på 3 359,14 euro. Eftersom motparten även erhöll betalning för ränta och kostnader, vilket motparten enligt lagen inte hade rätt till, drog motparten fördel av att klaganden uppfyllde ett åtagande som saknade rättslig grund, närmare bestämt betalning av en ogiltig lagstadgad ränta. Motparten är därmed nu skyldig att återbetala det aktuella beloppet till klaganden i enlighet med 451 § i Občiansky zákonník. Klaganden har bland annat gjort gällande att krediten ska anses ha getts **[Orig. s. 4]** ränte- och kostnadsfritt eftersom den effektiva räntan endast anges med ett intervall mellan två värden (från – till) i kreditavtalet [utelämnas] [avtalets nummer], vilket enligt klagandens uppfattning strider mot 9 § 2 i i lag nr 129/2010. Svaret på frågan huruvida kreditavtalet [utelämnas] [avtalets nummer] uppfyller nämnda lagkrav, och därmed huruvida motparten har rätt till ränta och ersättning för kostnader som följer av avtalet, är avhängigt av tolkningen av ovannämnda bestämmelse i lag nr 129/2010 genom vilken artikel 10.[2] g i direktiv 2008/48/EG har införlivats med nationell rätt (genomförts). Den hänskjutande domstolen anser det därför vara nödvändigt för att döma i saken att begära förhandsavgörande avseende tolkningen av direktiv 2008/48/EG med stöd av artikel 267 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Tolkningen av direktiv 2008/48/EG, som rättsakt som har antagits av någon av unionens institutioner, omfattas enligt artikel 267 första stycket b i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt av EU-domstolens behörighet.

- 9 Enligt EU-domstolens praxis är det av väsentlig betydelse att konsumenten i samband med sitt beslut informeras om den effektiva räntan så att hon eller han kan jämföra de olika krediterbjudandena och samtidigt bedöma vidden av sitt framtida åtagande (EU-domstolens beslut i mål C-76/10, Pohotovost'/Korčkovská). Betydelsen av nämnda uppgift framgår även av skäl 19 i direktiv 2008/48/EG, enligt vilket största möjliga öppenhet ska säkerställas just genom att en enhetlig metod används för beräkning av den effektiva räntan och genom att de antaganden utifrån vilka denna ränta beräknas är lika enhetliga. I detta syfte införs genom artikel 19 i direktiv 2008/48/EG jämförd med bilaga I en detaljerad metod för beräkning av den effektiva räntan samt en detaljerad förteckning över nämnda antaganden. Enligt den hänskjutande domstolens uppfattning framgår det redan av nämnda bestämmelser att det med uttrycket ”den effektiva räntan” i direktiv 2008/48/EG avses ett exakt siffervärde. Just på grund av att storleken på den effektiva räntan är avhängig av det datum då krediten utnyttjas och datumet för de enskilda avbetalningarna, kan det föreligga skillnader vid beräkningen av den effektiva räntan beroende på datumet för kreditgivningen. Direktiv 2008/48/EG tacklar just denna problemställning genom att del II av bilaga I innehåller en rad antaganden som ska tillämpas i detta fall för att fastställa ett specifikt datum då krediten utnyttjas och motsvarande datum för avbetalningarna. Detta motsvarar även ordalydelsen i artikel 10.2 g i direktiv 2008/48/EG, enligt vilken avtalet ska innehålla uppgift om den effektiva räntan, ”som beräknas vid den tidpunkt då kreditavtalet ingås”. Den hänskjutande

domstolen anser därför att ordalydelsen i nämnda bestämmelser talar för att den effektiva räntan i enlighet med direktiv 2008/48/EG ska anges med ett exakt siffervärde som beräknas vid den tidpunkt då avtalet ingås, varvid antagandena i del II av bilaga I ska tillämpas, och inte med något intervall mellan två värden (från – till).

- 10 I sin svarsskrivelse av den 6 februari 2019 har motparten anfört att kreditavtalet [utelämnas] [avtalets nummer] ingicks telefonledes mellan klaganden och motparten och att klaganden beviljades en frist på 35 dagar för att godta eller tacka nej till kreditavtalsförslaget. Som en konsekvens därav kunde motparten inte fastställa exakt tidpunkt för kreditgivningen. Den hänskjutande domstolen finner emellertid inte detta argument övertygande, eftersom antagandena i del II av bilaga I, till exempel de som anges i led a, c eller f, ska tillämpas i dessa fall. Enbart den omständigheten att det är oklart vilket datum krediten utnyttjas innebär inte nödvändigtvis att det inte ska anges något exakt siffervärde för den effektiva räntan.
- 11 Av direktiv 2008/48/EG går det även att utläsa att direktivet på ett uttömmande sätt definierar både de fall där den effektiva räntan kan anges på ett annat sätt än med ett exakt siffervärde och de fall där den effektiva räntan inte kan fastställas. Av artikel 19.5 i direktiv 2008/48/EG framgår det att, om det vid beräkningen av den effektiva räntan varken går att använda sig av antagandena i del II av bilaga I eller i artikel 19, får kommissionen komplettera eller ändra dessa antaganden genom delegerad lagstiftning. På samma sätt reglerar artikel 5.1 g [**Orig. s. 5**] i direktiv 2008/48/EG det fall där det under vissa omständigheter är möjligt att ändra den effektiva räntan och där kreditgivaren uttryckligen kan (eller ska) ange att andra möjligheter att utnyttja krediten kan innebära en högre effektiv ränta. Denna bestämmelse skulle vara överflödigt om det var tillåtet att fastställa den effektiva räntan som ett intervall mellan två värden, eftersom det i detta fall i enlighet med artikel 5.1 g skulle räcka med att ange denna ”högre effektiva ränta” som en övre gräns och det skulle inte vara nödvändigt att ange att denna kan höjas. Även detta övervägande talar för den slutsatsen att det med uttrycket ”den effektiva räntan” i direktiv 2008/48/EG avses ett exakt värde och inte något intervall, och att det i direktivet uttryckligen fastställs metoder för att hitta en lösning när det faktiskt inte går att fastställa den effektiva räntan. Kreditgivaren kan följaktligen inte kringgå dessa metoder genom att hävda att det inte går att ange den effektiva räntan med ett exakt värde och att den därför bara kan anges med ett intervall (från – till). I artikel 10.2 i i direktiv 2008/48/EG stadgas inte någon motsvarande möjlighet (att ange att den effektiva räntan kan höjas eller sänkas). I denna bestämmelse föreskrivs däremot att en exakt effektiv ränta ska anges. Enligt den hänskjutande domstolen är det således befogat att dra den slutsatsen att fastställandet av den effektiva räntan med ett intervall mellan två värden (från – till) inte uppfyller kravet enligt artikel 10.2 i i direktiv 2008/48/EG.

#### IV. Slutsats

- 12 Mot ovanstående bakgrund finner den hänskjutande domstolen det vara nödvändigt att begära förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol. I överensstämmelse med förfarandet [utelämnas] [hänvisning till nationella förfaranderegler] i artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vilandeförklaras målet och beslutar i enlighet med vad som anges i beslutdelen. Förfarandet återupptas efter det att EU-domstolen har meddelat sin dom [utelämnas] [hänvisning till nationella förfaranderegler].
- 13 [utelämnas] [uppgift om att den hänskjutande domstolen enhälligt har antagit detta beslut och hänvisning till nationella förfaranderegler]

**[utelämnas]** [påpekande om att det inte går att överklaga beslutet]

Trnava, 12 mars 2019

**[utelämnas]** [domarnas och kanslistens namn]

ARBETS  
DOKUMENT